

I.

Встѣпителни бѣлѣжки.

Пробужданьето на българския народъ. — Фактори: вънкашни и вътрѣшни събития, школи, книги и печатъ. — Появлението на нашитѣ първи периодически списания и вѣстници.

„Отъ днеска пататъкъ Българския родъ
История има и става народъ.“
Вазовъ, Поеми: Пансий, 111 стр.

„За насъ трудилъсь другие, а мы только брали
готовое и пользовались имъ: въ этомъ-то и за-
ключается тайна неизвѣрной быстроты на-
шихъ успѣховъ.“
В. Бѣлинскій.

Единъ прѣгледъ на българския периодически печатъ за прѣзъ петдесетътѣ години отъ появяванието му е почти единъ прѣгледъ на всички фази (мѣни), прѣзъ които е прѣминъло нашето народно свѣстяванье и възражданье за сжщото врѣме.

Пробудений отъ мрътвешки сънь български народъ не се е лишавалъ дълго врѣме отъ списания и вѣстници. Тѣзи органи и будители на народното съзнание били сж употребени своеврѣменно за да се достигне великата народна цѣль: възражданьето.

И какъ бърже *сравнително* става туй събужданье, туй свѣстяванье и възражданье на Българския народъ? Съ каква бързина се развиватъ у насъ събития, едни отъ други по-знаменити, по-сждбоносни и докарватъ съ омайна неожиданность новий, свободенъ животъ на България?

Ако на първитѣ български дѣятели би се казало, че въ 50 години България ще направи туй чудо-напрѣдкъ, то тѣ щѣхъ да се помъчатъ да доказватъ, и основателно, невъзможността на подобно явление.

И разбира се защо. Въ началото на сегашното столѣтие. България спѣше съ мрътвешки сънь. Тя бѣше забравена отъ свѣта. До тамъ бѣше дошла работата, щото нѣкои историци на прага на това столѣтие сж се прѣпирали за сжществуваньето на българитѣ. Шафарикъ утвърдилъ, че българии имало, но че били не повече отъ 600,000 души. Едва Венелинъ, много по-късно, ги искарева на 2,540,000 души.